

CRUCIADA

ORDINII SIMBOLICII

SAPTAMĂNĂL DE LUPĂ POLITICĂ ȘI SPIRITUALĂ

Director: MIHAIL STELESCU

Redacția și Administrația: Str. Emil Costinescu, 17
București VI

Abonamentul anual 100 lei
Studentii și muncitorii 75 lei
Instituții și Autorități 1000 lei
În străinătate 500 lei

TELEFOANE

Direcția 4-29-60, Administrația 3-25-27, Tip. 4-28-88
Manuscrisele nepublicate se distrug
Redactor-șef: ALEXANDRU TALEX

Apare JOIA

4 pagini 2 lei

De-acum la luptă

de MIHAIL STELESCU

Au trecut opt luni de când cu o regularitate matematică Cruciada Românișmului a apărut și s-a parcurs prin greutăți pe care puțin le cunoșc, drumul ei de orientare pe căile politice și spirituale ale românișmului.

Am sărguit săptămână cu săptămână în coloanele acestei gazete, ceas de ceas în afară de ea, gânduri și doruri de mai bine, am lovit fără cruțare în cei răi și căutat mereu și vom căuta cu același răvnă mai bine pentru acest neam.

În drumul nostru spinos ne-am întâlnit cu marele Panait Istrati, ne-am unit, ne-am iubit și am pornit iarăși împreună cu forțele insușite în căutarea făcării adevărate spre care trebuie să tindă românișmul.

Am respins din jurul nostru formele mincinoase ale dreptei și al stângii, am refuzat orzul din gâdjurile burgheziei liberale și capitaliste și ne-am aplecat către pământul care gemea, către sufletele noastre și ale semenilor noștri, am căutat năzuința românișmului în măruntaiele suferințelor lui.

Ne-am legat să fim o școală de înalt civism, formatoare de elite, de conducători sociali și spirițuali, ne-am adunat tot la cot creatori de gânduri și de acțiuni, învinși și începători ca să formăm acea falangă de luptători cari să nu și trădeze eșeurile pentru nimic și nici odată.

Azi, ca o chează sfântă stă la baza acestei Cruciade un mormânt al aceleia ce în seculul nostru drum împreună ne-a înobilat sufletele, simțirile și atitudinile și ne-a dat avântul de a crede în noi și în Cruciada noastră.

Spunea Panait Istrati în articolul său „Platfome și Idei” apărut în „Cruciada” din 21 Ianuarie 1935.

„As fi fericit dacă „Cruciada” ar aduce acestor oameni (e vorba de valorile reale ale acestui neam ce stau în umbră. N. R.) fie și numai o adiere de vânt sănătos, vântul totdeauna primăvărat al mult înșelătorilor speranțe omenești.

N'am nici un motiv, până azi să cred că „Cruciada” va deveni codita vreunui partid, ori partid.

MAI CURAND O VAD SU. COMAND ONORABIL DE-CAT TRADAND.”

„Presupun că cei doi oameni pe care îi cunoșc, Stelescu și Talex, vor înțelege această menire a lor de crăinici ai unei speranțe de regenerare morală și de pionieri ai acestui apostolat mesianic de care am vorbit mai sus.”

Iar în articolul „Numerus...” Politicianul spunea: „La această Cruciadă nu există INTERESE care să fie în joc ci numai IDEI!”

Aceste cuvinte ale marelui nostru prieten și precursor vor rămâne pentru noi pietrele de bază ale acțiunii noastre și nici odată, niciodată nu vom mângâi încrederea sfântului nostru frate.

Da, mai bine vom sucoma cum spunea el, decât să ne vindem tezaurul sacru al credinței, lor frământate împreună, pentru un blid de linte sau un compromis.

Deaceia cu riscul de a rămâne fără prieteni — căci prieteni n'ai decât atunci când îi lauzi — vom duce lupta mai departe, va mai mult, de azi înainte o vom porni vijelioasă spre realizări, spre fapte care să rălfieze gândurile, vorbele și scrișul.

Acei care ne-au urmărit frământările, au început a spune: „frumos, dar aveți curajul în fapturi, alături de acela comod de a scrie?”

Azi le răspundem prin această declanșare a luptei. E rândul nostru să-l invităm să ne urmeze, să colaboreze, să lupie cu noi.

În jurul nostru totul păraie. Partidele Politice cariate până la măduva conductorii se destramă în lamentabile fricțiuni publice și neputințe de a mai salva ceva. Organizațiile de dreapta au o aparență de re-

grupare când în fond, de aci pornește distrugerea lor.

Forțele de stânga se sfârșesc într-un lamentabil fiasco în fața falimentului imposibil de a mai fi acuns, pe care-l oferă Rusia Sovietică. Tinerimea acestei țări e năucită de atâtea fronturi, muncitorimea se găsește slungură cu nevoile ei, trădată de cei ce ieri o îmbrodeau cu iluzii. Tăranimea stă și ascultă mirată că în fine partidele țărănești au găsit soluțiile salvatoare, parca n'ar mai fi guvernul odată cu aceleași Promisiuni dând cel mai desguștător spectacol de hoții.

În fața acestor dărămări a hibridelor construcții de partide și grupulețe se impune o solidarizare a tuturor celor ce au lăsat până azi, ca nebunii să-și facă de cap. O întârziere și o continuare a neintervenției acestor forțe curate și reale e o dovadă de inconștiență și lasitate.

Să strângă rândurile cei curajați; pe deasupra tuturor crezurilor și miturilor mincinoase.

Revoltății și obiduiții tuturor categoriilor sociale să-și dea mâna într-o înfrățire spirituală, să aibe cuajul de a privi cangrena ce-i înconjoară și îndrăzneala de a încerca să pornească la luptă.

Formulele gândurilor noastre, trebuiesc realizate în forme sociale, trebuiesc înfăptuite în acțiuni politice.

Cruciada pornește de-acum la luptă. O luptă crâncenă de a desțelina o generație din apatia ei dăunătoare.

Lupta Cruciadei însă nu va însemna acel îngust sistem de clică și de lipsă de obiectivism. Nu. Ea își va păstra în toată celei mai avântate svăcniri, tăria obiectivității, făclia adevărului și acel self-control asupra acțiunilor sale.

Ea va rămâne veșnic laborator de preparare a sufletelor nobile și curate, a minților luminate, dar va trece dela stație la dinamică.

De azi înainte Cruciada depe întinsul acestei țări să pornească în străturile adânci de unde au cules suspinul suferinței și gemătul foamei, acțiunea de redemptare și de chemare la luptă.

Acțiunea noastră trebuie să fie fulgerătoare. Tinta noastră nu trebuie să fie puterea ci regenerarea spirituală și morală a acestui neam care într-un îureș de viață nouă să-și însușească răspunderea sa proprie.

Deacum la luptă, e lozincă Cruciadei. Cei care se simt amenințați n'au decât să înceapă să ne atace, nu mai avem vreme de el, le-am spus-o răspicat la toți, cine sânt, ce vor și cum îl privim. Să nu zămbească nimeni că părem puțini. Forța noastră morală, tăria noastră spirituală sânt cheazăia unei biruințe, pe scut sau sub scut. Înapoi nu vom da.

Deacum la luptă e strigătul Cruciadei. Către realizarea românișmului creator și nobil pe care l-am gândit și frământat în această gazetă, primă trambulă a iureșului nostru.

Cruciada care au pornit deja de mult pe câmpurile țării și pe care acest strigăt îi ajunge din urmă, să tresale de bucuria luminei ce se apöpie. Chiar dacă nu vom ajunge pe culme, dar răscolim spiritele noastre va fi așa de puternică, încât s'o știe toți că oriem, pe paturile lor moși de puf tot nu vor mai dormi în inconștiență și moșcra de azi.

Ciocinirea noastră va desteloni forțe necunoscute încă din străfundul acestui pământ românesc și după noi, vor țâșni flăcări mistuitoare și regeneratoare de virtuți.

Purtăm jar de luptă în piept. Și nu e cuvânt de vâlă, aruncat la colț de intrunire electorală. E gând frământat și plămădit în noi. E jaful nevoilor ce ard în acest neam, e flacăra revelației misiunii ce o avem. Crdem în izbânda credinței

(Continuare în pag. II-a)

IN MEMORIAM

Joia Stoica Istrati (1854-1919)

Prăznim și aducem cuvioș, astăzi, în sufletul nostru amintirea JOIEI STOICA ISIRATI, chinuța mamă a lui Panait Istrati. Și simbolizăm prin vicia ei, pagina de suferință omenească peste margini, a femeii care se crucifică semeț, sinceră și cu lacrimile dragostei și ale speranței, pe Golgotha propriilor sale visuri și realizări.

Joia Stoica Istrati s'a născut la Baldoinesți în anul 1854, n'a învâțat carte ci s'a dat cu gospodăria și munca câmpului așa cum obicinuesc și astăzi, la noi, țelele de țărani. Părinții ei se numeau Stoica și Nedelea Istrati, oameni cu bună stare stare și frică de Dumnezeu, își agonisseau cu multă trudă agricolă, o vicia care nu depășea cu mult limita nevoilor de hieze zi.

Stoica și Nedelea Istrati au avut patru copii: doi băieți și două fete. Băieții se numiau: unul ANGHEL, celălalt, DUMITRU. Iar fetele: JOIA ȘI ANTONICA.

Viețea Joiei Stoica Istrati este arcuțită de greutăți și transfigurată de stoicismul unei suferințe de 65 ani. Sullețeste, era o alectivă desvoltată, cu o inteligență naturală, vioacă, intuitivă și cam plămădită fiziceste. Intrând în viciață încrezătoare, plină de bunăteate, de iubire și de speranțe, Joia Istrati a cunoscut, din nefericire, numai desluzii și suferințe. Cari însă n'o disperă, pe simplul motiv că până acum încă nimeni n'a înebunit de prea multă suferință. Ci dimpotrivă s'a mai trăgețit sullețeste.

Îndrăgostindu-se de negustorul grec Valsamis, trăește cu el nelegitim și naște la 10 August 1884 un băiat plăpând, pe care în dragostea ei de mamă resemnată, neînțeleasă și așteptând toată a linărea dela un suflet, prieten cu sângele și carnea ei, — avea să-l numească după o creștinească datină a botelului: Gherasim.

Gherasim Istrati, fiul Joiei Stoica Istrati nu este altul decât regretatul Panait Istrati.

Copilăria lui Panait Istrati este

simplă și cu bucurii relative. Deoarece mamă-sa își încropia cu grea existența vieții muncind și ziua pe la casele boarești, Panait stă până la vârsta de șapte ani în casa unchilor lui, Anghel și Dumitru, petrecând ani de răsfăț copilăresc, alintat de stătoșenica moșilor.

Dela vârsta de 12 ani și până la 40, urmează cea mai grea epocă a vieții sale. Meseria căreia se dedicase era zăgrăvitul, și după o ucenicie în rate ajunge la 18 ani zugrav lucrător. Mamă-sa era foarte fericită și visa acum să-l însoare cu o fată bună, să-și legea nepoții și apoi să moară împăcât că totul este rânduit după cum i-a cerut inima...

Fie din cauza asprimei vieții, fie din cauza sufletului cald și dornic de iubire al Joiei, se închiegă între mamă și fiu, o iubire care a depășit inchipuitul. Și deși Panait Istrati prin felul său de a fi și-a cam înlăcrămat de multe ori mama, aceasta a știut să presare peste tot atâtea dragoste și nitare, că să le fericească sullețele împreună.

Intr'una din scrisorile către mamă-sa iată cum își motivează el, neputința de-a fi așa cum îl dorea sufletul ei, prea ostent și încă primar:

„Dar, poți spune matală că din răutate fug de acasă? Nul mamă. Așa e soarta mea. Și soarta e inima noastră. Sântem mari sau mici, sau mediori, prin inima noastră, căreia ne supunem orbește. Ea ne duce și la bine și la rău. Unde mă va duce a mea? Cine poate ști? De dimineață până seară, nu mă gândesc decât la lucruri mari. frumoase. Aș vrea să fiu de folos omeririi acesteia care suferă, din vina ei, datorită egoismului ei. Dar gândul meu e înecă în propria mea mizerie. Dar nu moare omul de foamce. Și află că în mizeria asta a mea eu nu sânt un nefericit decât pe jumătate... Ași fi total de nefericit dacă, chiar de-aș mână numai pui fripiți ași fi nevoit să trăesc călcându-mi pe suflet!”

Joia Istrati s'a chinut o vieță întreagă numai ca fiul ei să încreagă exigențele mahalalei și să-l vadă în rândul lumii. Iar Panait Istrati și-a iubit mama, ca pe sine însuș. Scrisorile lui către ea se închieau cu: „îți sărut mâinile arse de leșie...” Sullețeste Joia a fost pentru fiul ei un merite de după care se putea relaxa în lupta grea a vieții.

Joia Istrati a murit în 1919, în vârstă de 65 ani, fără să-și poată vedea fiul. Moartea ei a fost tragică. Nu se putea săvârși de dorul după Panaitache, cum îl mângăia ea, — al cărui nume îl șoptea zi și noapte cu buze arse de boală și de așteptare. Cei ai casii, văzându-i chinuțoarea agonie au înscenat într'o zi următoarele: au chemat pe unul din verii lui Panait, care semăna cu el, ca să vie la căpătâul ei dându-i drept Panait... În ziua sorocică, când presupusul Panait intra pe ușă, iar femeile exclamau în jurul patului ei: „uite-ți Ieciorul!”... Joia Istrati cu priupirea înecătoasă de lacrimi și-a închis pleoapele cuminte și ușurată, ca de-un vis care i s'a împlinit...

Panait Istrati a aflat târziu de moartea mamei sale și-și blesțema de multe ori hoinărea din trecut. „Am ucis o mamă” se tânguia el... Plănuia să scrie o carte MAMA, care ar fi fost o broderie sullețescă până la lacrimă. Soarta însă a vrut altfel...

Duminică 21 Iulie a. c., în prezența familiei și a Cruciadei se vor deshuma la Brăila, osemintele Joiei Istrati. Spre a fi aduse la București și odihnite lângă ale fiului ei, așa cum le-a fost dorința. Pentru întâia oară, mamă și fiu se vor statornici depănând din caerul vremii așteptarea vieții viitoare, despre care noi oamenii bânmuim atât de puțin... Intovărișim cu sufletul nostru această ceremonie tristă și croom, ca pios omagiu, broderii de lacrimi pentru cinstirea trecerii ei printre noi... ALEXANDRU TALEX

PESTE FRUNTARII

Dintr'un paroxizm de nervositate din ultimele zile, chestia Abisiniană și-a reluat cursul evolutiv normal. Nouă nu ne vine a crede că va izbucni un război, care s'ar limita în acest Est îndepărtat al Africei.

Interesele superioare ce se joacă în jurul acestui conflict sunt prea mari. Si poate acunse și-ar croi drum, periclitând definitiv pacea, destul de subredă prin ea însăși. Cel câștigat din toată această convulsie va fi statul englez. A și obținut dela guvernul abisinian dreptul de exploatare și de protectorat asupra izvoarelor Nilului Albastru și ale lacului Tana, punct vital pentru Anglia pentru icigațiile și reglementarea plantațiilor din Sudan. Dacă Italia nu se va a comoda în curând unei soluții medii propuse, sau rectifică peste puțin timp din partea Franței și a Angliei, ea se va trece cu siguranță în fața cererii Asiniei de a se pune sub protejorul englez. Și atunci nu nu că ar putea apărea ridicolă, chiar coloniile ei din estul și estul Abisinian nu ar mai avea valoarea lor integrală de astelar concesile oferite azi și refuza mâine.

Este un joc magistral jucat în care toate statele

forțofese în jurul acestui înțeles mișcato de ea conțiu meu e nul plan bine stabilit, prin lângă de toate greseliile sau acțel, pite pe cari le fac celelalte țări.

După ce s'a aranjat interesele navale și aeriene cu Germania pentru a o liniști, cât pentru a mai scădea morza Germaniei și a o face să înțeleagă că niclodată nu va tolera altceva decât un echilibru de forte în care Anglia să fie acea care să atârne cumpăna de partea cui îi va conveni și atunci când va dori.

Acest lucru se desprinde clar din ultimele declarații ale lui Sir Samuel Hoar.

Săptămânile ce vin vor fi hotărâtoare pentru așezarea Europei pe câțiva ani.

Din nou Mica Înțelegere este unul dintre pionii esențiali de care forțele în joc vor trebui să ție socoteală.

Vizita Regentului Paul la Sinaia, în afară de unele chestiuni cari privesc direct Jugo-Slavia, și chiar existența sistemului astăzi în ființă, este datorită recunoasterii drenturilor Habsburgice în Austria, strâns legată de conversațiile germano-ungarotitaliene.

E o chestiune, care pusă clar și hotărât, de d. Titulescu atât la Paris cât și la Londra va întâri pe durata acestei probleme relațiile dintre Mica Antantă-Franța și Anglia. Grație vigilentei cancelarului nostru dela Externe nici o atingere a situației actuale în ființă, nu va fi tolerată și nici o modificare nu va putea avea loc fără consensul nostru sau atunci numai printr'un act de nebulie, care ar periclitat existența însăși al celui ce l'ar comite.

Dacă în politica internă am avea o linie de conduită tot atât de hotărâtă și de rectilinie, nu am fi stimați în străinătate numai din cauza unui om, ci respectați pentru concepția și unitatea noastră.

Cum am mai spus-o, Polonia e la o cotitură foarte serioasă a existenței ei. Și din atitudinea precum și de hotărârile ce trebuie va lua în săptămânile ce urmează, situația ei se va defini pentru viitor.

Germania rămâne ostilă paștului orientat și dunărean, dată de atitudinea categorică și Angliei care a cerut ca el să ia ființă și va trebui sau să aderă sau să caute să nu mai facă nic un fel de opozitie la paraiaș

și aplicarea lui. Atât Germania cât și Italia au nevoie de o digresiune sau de un act care să galvanizeze sau să solidarizeze din nou toată opinia publică, fără de care regimul de care se bucură va întâmpina în curând greutăți serioase.

Atât în Italia cât și în Germania genul conducătorilor le este suficient când nu e dat deaia de colohorat când este încă insuficient luit în sufletul și conștientul fiecărui țru Italia această rea a fi găsit un esec în fi fo-a-ud, Gemălucl, truci!..

Intești peste puțin timp din partea Franței și a Angliei, ea se va trece cu siguranță în fața cererii Asiniei de a se pune sub protejorul englez.

CONSTANTIN BARCAROIU

net

RUL DE SUFLETE.

Veșnic neobosit veșnic tânăr, pasul lui prin vreme a știut să însemne apostolat și conțiuă luptă. Iubea școala lui, cum iur să a soarele și satul ce îl fusese

nărăzită ca ogor pentru sămanta cea bună a staturilor lui. Trece-rea prin vreme a lui Gheorghe Popescu a însemnat simbol și dără de lumină, biruință și închinare, întodeauna nouă prospecte ca o primăvară...

Din inițiativa acestei forade, îndepărtatul r baz mltăean va scoa per-

Emplă în fata porții de vestrati

o fopescu..

usuric inarticol INEDIT care azi, în Spor' omului, curând.

De ul este un răs" tive talit, plin de sevă și se a aceipa altul cu acelaș

tie mnat de Jean rmt. Bloch, acum un an

ta „LES NOUVE

ATTERAIRES.

concretizat într'un e- ră de slab pentru realiza- te a stări economice mai clămăni nu și-a bătut capul

im în ce tel să imbine in- me voe românească cu energia că și bogăția pământului înfi, crea buna stare a cetă-

spși fării. ziei complete deplasări de cum fi datorăm și ruina

ra și multe din relele noa- azi și de mâine.

M. C. GHEORGHIU

Germania rămâne ostilă paștului orientat și dunărean, dată de atitudinea categorică și Angliei care a cerut ca el să ia ființă și va trebui sau să aderă sau să caute să nu mai facă nic un fel de opozitie la paraiaș

Cărți. Probleme. Idei

SCRISOARE LUI SOTIR

VOICU COJOCARU

Cetitorii noștri își mai amintesc desigur, debutul poetic al lui Voicu Cojocaru în coloanele gazetei noastre. Debut legitim, prin frumoasele simțiri ce se abat încă neprecise și neînchegate la temelia sufletului său. Imi aduc aminte de o seară la regretatul Panait Istrati, când în jurul confesiunilor, am fost întrerupt de apariția rudimentară și stingeră a lui Cojocaru.

Cărușas de meserie, cu o casă de copii în spate și chinat de mizerie, Cojocaru a ales, ca să se aline, meșteșugul exprimării afător gânduri, ce-l străbat. Un altul în locul său s'ar fi dat de beției sau politice, și ar fi hăt nevasta sau ar fi apucat calea tâlhăriei. Cojocaru și-a pus însă urechea la zvonul nelămurit de după el și fiindcă a surprins acolo gânduri minunate și de strădanie, a început, cuminte să și-l tranșeze. Neceaz după necaz, poezie după poezie și într-o zi a bătut la ușa lui Istrati ca să ceară un sfat, treburi răspândite din gândurile sale.

Panait Istrati l-a primit cu sufletul în ochi și mâna întinsă. Și Cojocaru, bine prețuitor al acestor daruri, ne-a spus că sufletul său amar și în tânăru, învins și totuși năzuitor de-a fi mai bun, mai înalt, mai luminos... Din seara aceea prietenia ne-a desființat gardul împrejmuitor al sufletelor și ne-am trezit toți, unul, în urmărirea luminii neptuniere a idealului.

Panait Istrati a murit și ne-a zăbrăncit prietenia. Cojocaru a rămas tot așa de incoerent, de cinstit, de necăjit și de întransigent, ca să ne fie de urât în viață și să-l îndrumăm cinstit. Menirea noastră pe pământ, ne spunea într-o zi Istrati, este ca să ne educăm frățeste semenii. Iată de ce-l păstrăm pe prea simplu nostru Cojocaru și de ce îl dedăm rândurile de față.

Desigur, cu toată activitatea sa „literară”, Cojocaru nu e încă nici poet și nici scriitor. Nici nu știu dacă va putea vreodată să fie sau să devină așa ceva. Și poate că pentru sufletul său primitiv, de heraldic îndrăgît după scântecerea în albastru a gândului, este un bine că nu-l încă nimic literar. Scriitorii contemporani sânt doar niște abili meșteșugari ai exploatarei gândurilor și suferinței apropiate, nu dau nimic de ei, ei și numai confecționează nesiner cărți, menite să aducă buna chiverniseală a trupului.

Om simplu, ca stare socială, Voicu Cojocaru chinuște slovele numai când foamea și frigul îi biruie trupul și sufletul. Pentru el, (naivă excepție) scrisul se întregeste ca o eliberare din cumpăna gândurilor, iar literatură, ca o seră minunată în care sufletul nostru crește și se întindea și înfrumusețează din cauza acestor simțiri, cum le numește el, a abdicat dela viața trupului și și strunește mintea, slind-o să asimileze, ceea ce îi lipsește.

Decis să devore, câțiva ani, de acum încolo, opere de căpătâi ale marilor arbitri ai sufletului omeneș, Voicu Cojocaru ar putea, cu calificările pe care le are, să făgăduie pe ocară vîștii spirituale ca un vulcan de gânduri, de frământări, de ascețe, și de rezolviri. Și repetăm, numai așa; adică numai printr-o asidă educare cărturărească a sufletului, lărgindu-i orizontul simțirii, ușurându-i expresiei și puterea de observație.

Dar înainte de-a face câteva concluzii asupra acestui caz de adăncă omene și năznică, vom publica un fragment lămuritor dintr-o scrisoare a sa către noi:

„Nu găseam cuvinte potrivite, cu care să pot aduce mulțumirile mele, persoanelor ce au avut atâta suflet și înțelegere, de au dat publicității, primele mele încercări literare. Nu pot să spun decât așa.

Că Panait Istrati, cum m'a văzut punând piciorul pe treapta de jos a scrierii literare, șovăitor, s'a repezit ca fulgerul și mi-a întins mâna, ca să nu cad înapoi. Și fiindu-i frică să nu mă scape, a început să strige cât îl ajuta gura: Ajutor! ajutor! Și cu tot strigătul său n'a auzit decât CRUCIADA Românismului, care a alergat într'un suflet, întrebând: — Ce-i d-le Panait Istrati? Ce-al pătî? Ce nenorocire fi-a, căzut pe cap? — Ce să fie, Crucioada cea de plans! Uite un biet om, care tot

da târcoale, vrând să pună piciorul pe prima treaptă a scrierii literare.

L'am văzut ce vrea să facă și am alergat în grabă să-i dau o mână de ajutor, să poată ureca și el mai sus o leacă. Și cum acest ajutor nu e numai de mine singur, am strigat să mai vină cineva. Acum dacă ai venit tu, Crucioada, pune mâna să nu-l lăsăm să cadă iar în moedra în care s'a sbatut până acum. Cu plăcere, d-le Istrati, că doar pentru asta sântem Crucioada, să dăm șansă sufletului de îmbunătățire sufletească, celor nevoiași cari vor să muncească...

Da! asta au făcut pentru mine Panait Istrati și Crucioada. Pentru mine, un om, care de mîe tînjiam cu sufletul după zări și fapte mai frumoase, decât cele în care eram silit să mă bălăcesc. N'am putut face nimic până acum, pentru că oamenii nu mi-a întins o mână și un suflet. Că voi face ceva, de acum înainte, nu pot să știu, dar că voi munci cu răvnă, promit'.

Acesta este tot Voicu Cojocaru, cel de azi. Un om bun și amărât, care în ciuda norolului care-l pestilențiază viața, se simte cu sufletul înalt, puternic, curat și doritor de înalte gânduri. Un om, care se vrea mai bun și întinde pentru asta mâna și ochii în jur.

În fața acestei puternice chemări, întindem lui Cojocaru mâna și sufletul nostru tineresc. Și-l sfătuim să cetească și să scrie, să cetească și să scrie, să cetească și să scrie...

În fața acestei puternice chemări, întindem lui Cojocaru mâna și sufletul nostru tineresc. Și-l sfătuim să cetească și să scrie, să cetească și să scrie, să cetească și să scrie...

Noi îl credem pe Cojocaru capabil să facă lucruri surprinzătoare pentru starea lui actuală. De aceea încrezătorii îl și îndrumăm pe calea unui autodidactism înviesător, pentru că în final miezul incandescenței sale sufletești să se poată sublima în realizări, care să-i nemurtească osteneala și perseverența de azi.

AL. ZAHARIA

NOTE

■ PERIFERIE, roman de Constantin Barcaroiu, va apărea la 1 August a. e. în numărul jubiliar de 100 al Colecției celor cincisprezece lei. Apariția acestei cărți, de o rară viguroasă epocă și socială, va opune însăfășit paginile, atât de așteptate, de literatură scrisă cu febre, conștiință și tăle adăne în frământarea contemporană.

■ PERIFERIE este o carte care-și urcă diagramele până la capodoperă, constituindu-se singurul document sufletesc al mahalalei românești în literatură.

CONSTANTIN BARCAROIU își va serba cei patruzeci de ani împliniți, printr-o consacrare de mare altitudine...

Atunci când, în urma unui eveniment neprevăzut, ne ambiționăm ființa de obținerea unui anumit lucru, nu bănuim gustul oarecare al dorinței noastre. Nici minusul de satisfacție pe care îl rezervăm până în cele din urmă, întâmplarea săvârșită Deacea frumoasă, efectiv minunată, nu este decât goana noastră către punctul de suspensie al aspirațiilor noastre care ne promite să de la pozitivăm în rezultat. Rezultatul însuși, adică isprăvitul drumului pe care l'am parcurs, se traduce printr'un bi-lant, dublat de melancolie. Nu cred că există un singur om care să se bucure, frenetic și totalitar de „victoria” aventurii ce a descris în viață.

Etapele în care ne-am distruibut lupta, s'au mai bine zis: spațiul restrâns, foarte restrâns,

PETRE COMARNESCU ȘI TEORIA GENERAȚIILOR

Generațiile, prin problematicile lor, de altfel una singură și în abstracte, în orice anotimp, fără date precise și temperatură specială, au oherit un apetit gîngăș de speculație intelectuală. Discuțiile, au rămas discuții, fără sens, fără obiectiv, degenerând în dispuite de superb mahalagism, căpătuse cu o distincă și vulcanică fișănie verbală.

Temperamentele lirice, singurele, s'au înodată, s'au strâns, de s'au făcut din zece, o sută de mii. Se bucura istoria literară și progresia metafizica brânzării și-a cameloșilor.

Și lumea nu s'a putut, astfel și în răspăr, uita înduntru unde se prepara miracolul alb și incandescent al generațiilor.

Fiecare cap îndrăzneț ieșea cu un cucuț temerar, două, trei, după faza intelectuală și dampful ideologic, sau pur și simplu, ieșea scalpul.

De atunci, lumea pentru care viața din afară există, a înovățit că generația e un obiect în apariență inofensiv care pus pe masă între deșteptători și sugătoare poate cîta. (De pildă: Deșteptăt-țea române. Sau: Zumbalai-zumbalai meștere).

Oricum generația e o materie oasă prin superficialitatea și concepțele ei.

Generația e calul de bătaie al speculanților cari și-au făcut din intelectualitate (sau intelectualliam) un modus vivendi, infundându-te, în cele din urmă, cu toată organizația circulației (lirice pentru alte câteva generații, ele devolvându-se, fix, după cadranul solar) în mîrosul puternic de hazna al experimentărilor metafizice, mule și comparate.

De câteva săptămâni în sus, sburdorul blond, Petre Comarnescu, cu „spiritualitatea” vesnic sub preșune și destul de deștept ca să nu mai facă gafe cu damp și acorduri de praț de pușcă, iar își alunecă laba în cutia „ca teoria generațiilor” s'o pape singur și dintr'o dată.

Asfel, ne oheră, miezul sbărcit, oșezit și descompus al cătorva li. nii de articol fără balamale, trape și uși capionate. Stilul rubicund contrast (contrast, numai prin faptul că vîrsta ne este contemporană) privește problema puțin cu coada ochiului și nișelul cu degetul mic dela picior. Altfel, nu ar face, în preambul și'n ridul său intelectual, lamentabila și gretoasă confuzie — ca spiritualitate — între generația sa (cei de 30 de ani) și generația noastră (cei dela 18 până la 25 de ani), de par'că viața culturală a unei țări e mai perfect sănătoasă și autentică, prin rulajul practic al mai multor generații de enunții și carabinieri. După substanța raționamentului său spiritual, dacă se poate căte o generație pe anotimp, creînd chiar mai multe anotimpuri peste cele patru. Ca să putem ajunge astfel, spre lustruirea civilizației și bucuria burtemi progresului, în 20 de ani (termen normal de așteptare ca să ne dăm seama de sterilitatea sau vitalitatea unei generații) să obținem micuta sumă de 80 de generații până la 104, după gradul aritmetic al fiecărui tuler intelectual gînditor.

Și prea legănatul contracte, încearcă, în acest sens, un rechizitoriu de mașină și carton gudronat împotriva generației noastre cu echilibrul stabilit de d-sa în plăcinta confuziei, marca specialitatei casei Petre Comarnescu. Ca până la urmă să declare hegemonia polimorfă a generației sale (cei de 30 ani) din enșiașia-lele puncte de vedere, elementele componente de formație și antiteză ale oricărei generații: politice și spirituale. Din aceste puncte de vedere, din numele date ca etaloane de discreționare „personalități” (Nenițescu, Vianu Tudor, Ion Marin Sadoveanu, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu, Lucian Blaga, Dan Bota, Mihael Sebastian, Mihael Polihronide, Constantin Noica, Ionel Jianu, Petre Comarnescu etc.) în afară de Lucian Blaga și Mircea Eliade, celelalte nu ne spun ABSOLUT NIMIC, Celorlalți, oricâtă bunăvoință am avea, ca tribulații politice și tripturism imediat și rapace, nu le putem recunoaște decât câteva scandaloase și mîndene mezalianțe. În lumea scrișului se chiamă „gazetărie literară”. În cealaltă: fotolii ministeriale, tichii de inspectorate, zestre cu tete, etc.

Generația celor de mai sus (Comarnescu, etc.) e generația disperatilor fără motive, generația imbuibașilor, pașnic nemulțumită de zilnicele 12 teluri „de mîncare și voiajuri de agrement și nuntă. E generația cea mai șgomoloasă, care își comercializază sentimentele și și industrializează intelectele, cu cele mai fecunde „momente de inspirație” de poliție microbiană. E generația perfecte mediocrități, abandonată la margine de șant, dealțel acolo unde fusese chiar născută.

E generația cu cele mai multe preocupări meșchine, cu mizeria intelectuală a socialului, din cea mai intensă, cu totalitatea grajdiș de canailic spiritual. E generația cu priza cea mai serioasă la intelectualitate intelectuală, parașitism, sufletele de pașă, flori artificiale, plină numai de bombasticismul și permanent și cleios, complet lipsită de întuirea propriului ei spațiu. E generația care niciodată nu s'a putut și nu se va putea abraze pe sine însuși. E generația născuților la șapte luni, produsele inpercherii misterioase dintre întâmplarea fără ereditate și realitatea dipsonanță. E generația născută din sexe bete. (Aici, cuvintele au sensul figurat. Deci, interpretați-l ca atare).

Mărturie, sînt sistematicele și succesivele ei manifestări în plan spiritual și politic. O politică și o spiritualitate de stradă, de cafenea și de bodegă, dealțel destul de cunoscut celor de pe lături de ziare, cronici și evenimente.

Generația noastră suferă primatul economic. Primatul economic creat de generația d-sale și-a sateliților celorlalți generații lăstate la pat, generații create prin analbelism cărturăresc și analabelism din ignoranță. (85% din cei din jurul lui 30 de ani). Generația celor de 30 de ani, spiritualicește nu se poate

intitula decât „suferințele unui monoclu”; și politicește „Tragedia unui taburet parlamentar”. Generația celor de 25 de ani, căută politica fără politic, în domeniul spiritual; și în cel politic, căută politicul fără politic, să poată lepăda balastul acestui primat economic, care le videază vemenența sîngelui, le decolează memoria socialului, le ucide tinerețea din temerar și concepte.

Și hegemonia pe care generația celor de 30 de ani o încearcă asupra celor de 25 și 18, e o odioasă impertinență.

Noi am fășnit direct din viață. Și a mima cu viața, pentru deslășurări de planuri de spiritualitate strict personală cum cer câteva capete de familie cu portofolii, ar însemna să facem pornografie spirituală cum face grijuța generație de 30 de ani. În acest sens, generația de 30 de ani, ilustrează cât se poate de bine, ceace spunea, cu alt prilej, că: „Insuși Soarele, infașibilă EROARE cosmică, s'a lăsat „șperțuit” de Einstein ca să și „reglementeze funcțiunile și tabieturile după teoriile lui...”

Generația celor 25 de ani e generația masselor, a cotidianului social, cu spiritualitatea și politicul integrate în masse. Și — în sensul cosmografic al timpului — oricine își poate imagina cât are de suportat o asemenea generație, al cărui scop e să-l facă în sine și din ea însăși o identitate cu enorma și teribila masă din Noi, o identitate cu lumea întreagă, un imens și incandescent Noi, asvărît peste capetele lumii — a cărei misiune e să inducă viața socială. Generația mea (cei de 25 de ani) se vrea pe sine însuși bunul tuturor, nu o vitrină de mezelar și simțiu. Și urea depășirea sa o fereastră mare și deschisă, nu un turn de solțtar intelectualism. Vanitatea ei o vrea a nimănu, cu flacăra ca o limbă vie. Ca atare, se naște o imposibilitate de spațiu manifest, în sens cultural, a generației care a atins gîngșa vîrșă de 25 de ani. Un control matematic și o verificare corespunzătoare în viața culturală a unei generații nu se poate avea decât în trecere de 20 de ani — adică de cînd se manifestă ca atare — în acest interval suferind procesul absorbției intelectuale și resorbției culturale. Fiindcă nu se poate vorbi de manifestarea culturală dela 1900, 1920, 1935. Se poate vorbi de sensul cultural pe care l-a avut și mai ales l-a dat, generația biologică dela 1900, 1920, 1935. Spun generația, fiindcă dela 1900—1935, nu am avut culturaleste decât o singură generație. Celelalte fiind actele ei reflexe și mai ales dese „momente politice” de speculație intelectuală.

În acest sens generația mea e „ceva” cu totul arbitrar. Span „ceva” și nu „un caz” fiindcă cel din urmă tine de resortul profund al profunde și superficialității și perfecte mediocrități (vezi generația celor de 30 de ani) și cel dintâi de evoluția în sine a raportului social dela individ la individ la masă, al cărui proces de asimilație e misterios, dar înfașibil.

V. V. MARTINESCU

Sotire prietene, îți amintești
De cloaca infernală, de Horlești ?

Îți mai aduci aminte tu de noi,
Cînd trupurile noastre de strigol
Erau inhăburate în zale de eroi ?...

Trei mii am fost atunci cînd am plecat
Sub cer de amenințări întunecat
Să împlinim destin ne'duplecat.

Trei mii de suflete, trei mii de vieți
Cu mohorate dimineți
În floarea primei tinereti.

Trei mici copii vizionari,
Trei mii setoși de lapte marț
Ca și eroii legendari !..

Dar tot purtați prin frig și sloață
Sărmană 'nfometată gloață,
Pierit-am vitejia toată.

Încovoiați pe-al nostru trunchi
Răpus de boală, de pădunchi,
Căzut-am morții în genunchi.

Siriviți de a poverilor virtute,
De drumuri lungi, necunoscute,
Din cîți am fost, rămas-am doar trei sute.

În schimb, la drumuri de răscrucl,
Pentru acel ce astăzi sînt năclui,
Am semănat păduri de cruci !..

Sotire prietene, îți amintești
De cîmțitul din Horlești ?

CONSTANTIN BARCAROIU

Carnet

CIOPLITORUL DE SUFLETE.

Ași dori ca acum, acum în ceasul ăsta în care sufletul meu e condănit de aducere aminte lângă odihna celor sase ani de tăceră a fostului meu dascăl, gîndurile mele să-l fie streasînă peste curbul lutului ce l-a prefăcut în tină și flor... Ași vrea ca în acest ceas de ingenunchere și de grimos, lacrima mea să însemne și suvenir și recunoștință.

Pentru somnul din urmă al fostului meu dascăl mă doresc acum flacăra de răcoare, la răspântia aducerii mele aminte...

Paradoxal va părea multora gîndul carnetului de față. Mulți vor dăruî cuvînt de ușoară și repede trecere, acestor rînduri ale sufletului — nu ale mîinilor. Și lângă drumul acestor cuvinte, mulți vor poposi cu istoveala nedumeririi... Gîndul meu însă, nu poate fi altul. Amintirea mea de astăzi, rămîne grănit lângă crucea cu brațele întinse peste țărîna mormântului atît de drag în clipa asta de candelă și de ruză...

Gheorghe Popescu mi-a fost unchi și dascăl. Din gura lui, copilăria mea a primit lumina și viața ei dîntă... Pentru abecdarul copilării mele stătu și lîmpedeau lui îndrumare au fost tovarăși și mînuie. Pentru ceața gîndurilor mele de atunci truda lui a fost soare și cîlestar...

Vesnic neobosit vesnic tînar, pasul lui prin vreme a sfîșit să însemne apostolat și continuu lîngă. Iubea scoala lui. Trecea să a soarele și satul ce îi fusese nărațit ca ogor pentru sămînța cea bună a staturilor lui. Trecea prin vreme a lui Gheorghe Popescu a însemnat sîmbol și dăra de lumină, biruință și închinare, întodeauna nouă, proasnetă ca o primăvară...

Din inițiativa acestei „Cruciade”, îndepărtatul rîmolețean va scoate simplă în fata ruit de vîștrali Popescu... lulele inarticol INEDIT ingenuUCIADA îl va umbr: părți curînd. mînuj este un răs” vor er, plin de sevă și clipa altul cu acelaș lui” mnat de Jean (tăre mărBloch, acum un an și la „LES NOUVE” vfr

concretizat într'un ede slab pentru realizarea stări economice mai fameni nu și-a bătut capul am în ce fel să imbine inpe românească cu energia că și bogăția pămîntului fi, crea buna stare a cetățsi țării.

zilei complete deplasări de gzum fi datorăm și ruina și multe din relele noastre azi și de mîne.

M. C. GHEORGHIU

CRONICA LITERARA

GIB. MIHAESCU: Donna Alba, roman.

URY BENADOR: Subiect banal, roman.

Atunci când, în urma unui eveniment neprevăzut, ne ambiționăm ființa de obținerea unui anumit lucru, nu bănuim gustul oarecare al dorinței noastre. Nici minusul de satisfacție pe care îl rezervăm până în cele din urmă, întâmplarea săvârșită Deacea frumoasă, efectiv minunată, nu este decât goana noastră către punctul de suspensie al aspirațiilor noastre care ne promite să de la pozitivăm în rezultat. Rezultatul însuși, adică isprăvitul drumului pe care l'am parcurs, se traduce printr'un bi-lant, dublat de melancolie. Nu cred că există un singur om care să se bucure, frenetic și totalitar de „victoria” aventurii ce a descris în viață.

Etapele în care ne-am distruibut lupta, s'au mai bine zis: spațiul restrâns, foarte restrâns,

dintre pauză și reîncoperere, sunt singurele momente, plene în cărcate de senzație. Inerția faptelor petrecute, articulată pe graba, cu care dorim să anticipăm eventualitățile viitoare, împurmută popasului ce împarte ascensiunea noastră în viață, un caracter de unicitate, pe care îl gelozim, și zadarnic îl căutăm, tot timpul, mai apoi. Ajungerea, se traduce întăiu prin nedumerire. După aceea, prin comun. De aici, se întinde elementul flasc și uscat, al majorității anilor noștri. Elementul cu puls normal și „restabil”, în care vietulm în consumatori și perloadel dinamice-năvalnice, dela rădăcina vietii.

Le este dat, tuturor oamenilor, exceptând ne creatori să nu aibă decât o singură tresărire, urmată de o ușoară ardere,

la început. După aceea, până ce murim, ne devine suficient fu mul focul de deatunci. Încă, în orice om care nu e creator, trebuie să recunoaștem un cabotin. Un cabotin care repetă constant și desgustător aroma propriului său efort. Efortul inclipient.

Ne rămâne, așa dar, să ne îndotorem fetele către ani cînd tendința noastră, nu își cunoscuse culmile mici. Anii acestia și tendința aceasta, iați singurele puncte valabile din întreaga întâmplare a lui Mihael Aspru, eroul din „DONNA ALBA”. Aș prefera chiar să o consider pe Alba ca o ficțiune, ca un ideal și atât.

Faptul ar coincide și cu interpretarea pe care o dădeam mai sus lui Mihael Aspru. Pentru că, altmîntre, întreaga peripetie a eroului nostru, nu are nimic excepțional în'nsa. Apoi, nenorocirea face, că d. Gib. Mihaescu a dat forme atît de obicnuit omenește Donnei, încât apariția ei în viața lui Mihael e natură mai mult să-i întunece de

cât să-i lumineze orizontul. Și totuși, pentru a ajunge lângă Alba, Mihael Aspru forțează o perseverență și o muncă, cum numai în filmele de cinematograf poti vedea.

La un moment dat, Intervine și un furt de scrisori, căruia îi continuă scene de cavalerism ridicol, cornelian, urmat de treziri de sentimente, de... intrigă și de amor... Nu, nu! Aspectul acesta al romanului d-lui Gib Mihaescu, cu întreg cortegiul de fapte romantice ce îl sunt a-gățate, este incontestabil, dintre cele mai ieșine, desi sunt povestite de un talent mai mult decât obicnuit.

În galopul zilelor noastre, avem însă fiecare o Donnă. Care este așa cum n'a precizat îndeajuns d. Gib. Mihaescu, adică, măruntă și modestă...

AM CETIT CU ATENTIE noul roman al d-lui Ury Benador. Vreau să-i fac autorului doar câteva observații, ce se referă la structura lui Ludwig Holdegraebler, și care, sunt de natură a abstrage cazul acestui

erou dela o valoare generală. Ludwig pornește dela o atitudine minoră, în care poziția lui este continuu dominată de sexul Hildei. Ludwig este un temperament „aparte” oricît mi s'ar spune că desbate întămplarea noastră, a tuturor. Este, incongruent atunci cînd credea că „o femeie nu poate fi niciodată ridicolă”, nefrumoasă, proastă, dar nu ridicolă.

Iar ne de altă parte este ferm convins că „femeia nu reprezintă pentru bărbat un total de călțități spirituale, ci numai o stație de transmisie a propriei sale personalități în timp”.

În fond, o femeie poate fi tot atît de ridicolă ca și un bărbat. Surprinzându-i anumite amnunte, ea devine chiar, mai ridicol.

Ludwig este însă o structură deosebită. Din cauza lui, Hilcapătă un pedestal nemeritat de sub care Ludwig o urmăreș precipitat, supus și duhnit sentiment, nicidecum egal. T gedia eroului rezidă în faptul iubește cu patimă o femeie

